

U.1965.434H

H. D. 26. april 1965 i sag I 118/1964

Rigsadvokaten

mod

T (adv. Poul Christiansen efter ordre).

Retspleje 36.1 Retspleje 381.9 Strafferet 23.1 Strafferet 36.1

Tidl. straffet idømt forvaring for to tilfælde af voldtægt. Ej begået rettergangsfejl ved dokumentation af forstraffe.

- ♦ T blev ved nævningeting mod sin benægtelse dømt for voldtægt i to tilfælde, i det ene tillige for overtrædelse af strfl. § 224, jfr. § 216. Han, der var født i 1931 og tidligere straffet for vold, tyveri og voldtægt, senest i 1956 for voldtægt med fængsel i 6 år og i 1960 for tyveri med fængsel i 1 år, henførtes under strfl. § 17 og dømtes til anbringelse i en særlig forvaringsanstalt. (1) Da dokumentation af de T overgåede straffedomme havde hjemmel i rpl. § 877, stk. 2, nr. 5, og da dokumentationen ikke fandtes at være gået ud over, hvad der kunne anses for at være af betydning for den foreliggende sag, kunne en af T nedlagt påstand om ophævelse af dommen og hjemvisning ikke tages til følge. (2) (3)

Østre Landsrets dom 5. maj 1964 (nord- og østsjællandske nævningekreds).

I denne under medvirken af nævninger behandlede sag har statsadvokaten for Sjælland ved anklageskrift af 7. marts 1964, således som rettet under domsforhandlingen, sat T under tiltalte

I

for voldtægt efter straffelovens § 216 ved den 2. september 1963 i tiden mellem ca. kl. 07,00 og ca. kl. 9,30 i sin lejlighed - - -, under nedennævnte omstændigheder ved vold at have tiltvunget sig samleje med A, født 1939, der i følge med sin forlovede B og med tiltalte havde indfundet sig i tiltaltes lejlighed.

Medens A, efter at hendes forlovede havde forladt lejligheden, sov på en seng i soveværelset, afførte tiltalte såvel hende som sig selv deres tøj og lagde hendes tøj i en tilstødende stue. Da hun derefter vågnede og gik ind i stuen efter sit tøj, greb tiltalte fat i hende og vred hendes arme om på ryggen, skubbede hende ind i soveværelset, kastede hende om på sengen og lagde sig

435

oven på hende, og under hendes voldsomme modstand skilte han med magt hendes ben og forsøgte at føre sit lem ind i hendes kønsdel. Det lykkedes hende herunder at sparke ham ud af sengen, og hun løb ind i stuen efter sit tøj. Tiltalte løb efter og greb fat i hende og tvang hende under fortsat kamp ned på gulvet, hvorefter han lagde sig over hende og forsøgte at indføre sit lem i hendes kønsdel, medens hun fortsat kæmpede imod. Efter at begge derpå var kommet op at stå, greb tiltalte fat i hendes arme og vred dem om på ryggen og førte hende igen ind i soveværelset, hvor han væltede hende om på sengen, lagde sig over hende og indførte sit lem i hendes kønsdel under hendes fortsatte modstand.

II

for voldtægt efter straffelovens § 216 og for overtrædelse af straffelovens § 224, jfr. § 216, ved natten til den 1. december 1963 ca. kl. 1,00-2,30 ved vold og fremkaldelse af frygt for hendes liv, helbred eller velfærd at have tiltvunget sig samleje og anden kønslig omgængelse end samleje med C, født 1946, under følgende nærmere omstændigheder.

Da C ca. kl. 1,00 ved sin bopæl - var på vej fra havelågen op mod huset, sprang tiltalte fra vejen over havelågen og løb hen til hende. Idet han sagde: "Ti stille og følg med", greb han hende med begge hænder om halsen og trak hende hen imod havelågen. Da hun råbte om hjælp og slog ud efter ham, væltede han hende om på græsplænen og klemte hende kraftigt om halsen med begge hænder og udtalte, at hun skulle tie stille, og at han ville kvæle hende, hvis hun råbte om hjælp igen. Han rejste hende derefter op, og idet han stadig fastholdt hende med venstre hånd forfra om halsen og med sin højre arm om hendes skuldre, førte han hende ud på - - - hvor han slap sit greb om hendes hals og skuldre og derefter førte hende af sted ved med sin højre hånd at holde om hendes venstre hånd med et fast tag. Da de ud for - - - blev belyst af lygterne fra en motorvogn, vendte tiltalte hende om, greb i hendes højre hånd og førte hende således tilbage til - - - videre ad denne vej til - - - og ind på en sti bag ejendommens haver. Her befølte han hende på brystet og i skridtet, afførte hende nederdel, underskørt og benklæder, greb hende i skuldrene og tvang hende ned i hugsiddende stilling, og medens hun sad således, pressede han sit kønsllem ind i hendes mund og foretog samlejebevægelser. Derefter førte han hende ind i en af den nævnte ejendoms haver, greb hende i skuldrene og trykkede hende ned i siddende stilling og derefter bagover, hvorefter han slikkede hende på kønsdelen og fuldbyrdede samleje med hende.

Der nedlægges under sagen påstand om, at tiltalte i medfør af straffelovens § 70, jfr. § 17, stk. 1, dømmes til anbringelse i en forvaringsanstalt for psykoperter.

Tiltalte er født den 5. september 1931 og tidligere anset ved Københavns Byrets dom af 29. april 1952 efter straffelovens § 244, stk. 4, med en betinget straf af hæfte i 20 dage.

Helsingør rets dom af 15. august 1952 efter militær straffelovs §§ 47 og 48 med skærpet arrest i 8 dage.

Københavns Byrets dom af 30. marts 1953 efter straffelovens § 285, stk. 1, jfr. § 276, med en i medfør af straffelovens § 59 fastsat fællesstraf af fængsel i 40 dage.

Københavns Byrets dom af 30. august 1954 efter straffelovens § 244, stk. 1, jfr. stk. 3, § 285, stk. 1, jfr. § 276, med fængsel i 6 måneder.

Københavns Byrets dom af 9. september 1955 efter straffelovens § 293, stk. 1, og § 138, stk. 1 og 2, med fængsel i 3 måneder.

Østre Landsrets dom af 12. marts 1956 efter straffelovens § 216 og § 138, stk. 2, med fængsel i 6 år.

Ved Østre Landsrets dom af 11. november 1960 efter straffelovens § 285, stk. 1, jfr. § 276, tildels sammenholdt med § 21, med fængsel i 1 år.

Tiltalte har under sagen været mentalundersøgt af den assisterende overlæge ved nervesanatoriet "Montebello", hvorefter Retslægerådet i erklæring af 10. februar 1964 har udtalt, at tiltalte "ifølge det foreliggende ikke er sindssyg eller åndssvag, men velbegavet. Af karakter er han psykopatisk præget, selvhævdende, egocentrisk og noget afstumpet i følelsesmæssig henseende, tillige holdningsløs og ikke pålidelig. Igennem en årrække har han været tilbøjelig til umådeholden spiritusnydelse, uden at han dog kan betegnes som forfalden til alkoholmisbrug.

Der er ifølge det oplyste ikke holdepunkter for at anse sigtede for abnorm i seksuel henseende.

Sigtede kan på grund af de anførte karakterologiske afvigelser og under hensyn til de gjorte erfaringer næppe længere anses for egnet til påvirkning gennem straf. Da der er risiko for nye, eventuelt ligeartede lovovertrædelser, skal rådet, såfremt han findes skyldig i de ham nu påsigtede forbrydelser mod kønssædeligheden, tilråde, at han anbringes i den i straffelovens § 70 omhandlede særlige forvaringsanstalt."

Ved nævningernes erklæring er tiltalte fundet skyldig i forhold I. Vedrørende forhold II er der stillet nævningerne følgende spørgsmål:

Er tiltalte T skyldig i overtrædelse af straffelovens § 224, jfr § 216, ved natten til den 1. december 1963 ca. kl. 1-2,30 i - - - ved vold og fremkaldelse af frygt for hendes liv, helbred eller velfærd at have til tvunget sig anden kønslig omgængelse end samleje med C, født 1946, idet tiltalte, da C ca. kl. I ved sin bopæl - - - var på vej fra havelågen op mod huset, løb hen til hende, greb hende med begge hænder om halsen og trak hende hen imod havelågen og, da hun råbte om

436

hjælp, væltede hende om på græsplænen og klemte hende kraftigt om halsen med begge hænder og udtalte, at hun skulle tie stille, og at han ville kvæle hende, hvis hun råbte om hjælp igen, hvorefter han rejste hende op og, mens han stadig fastholdt hende med sin venstre hånd forfra om halsen og sin højre arm om hendes skuldre, førte hende ud på - - - og derefter førte hende af sted til ejendommen - - - og ind på en sti bag ejendommens haver, hvor han befølte hende på brystet og i skridtet og, efter at hun var afført nederdel, underskørt og benklæder, greb hende i skuldrene og tvang hende ned i hugsiddende stilling og, medens hun sad således, pressede sit kønslid ind i hendes mund og foretog samlejebevægelser?

Er tiltalte T skyldig i voldtægt efter straffelovens § 216 ved natten til den 1. december 1963 ca. kl. 12,30 i - - - ved vold og fremkaldelse af frygt for hendes liv, helbred eller velfærd at have tiltvunget sig samleje med C, født 1946, idet tiltalte - efter at han ved C's bopæl - - - havde grebet hende om halsen med begge hænder og trukket hende hen mod havelågen og, da hun råbte om hjælp, havde væltet hende om, klemte hende kraftigt om halsen med begge hænder og udtalt, at hun skulle tie, og at han ville kvæle hende, hvis hun råbte om hjælp igen, samt efter at hun på en sti bag haverne til - - - var afført bl. a. nederdel og benklæder - førte C ind i en af haverne til ejendommen - - - hvor han greb hende i skuldrene og trykkede hende ned i siddende stilling og derefter bagover, hvorefter han slækkede hende på kønsdelen og fuldbyrdede samleje med hende?

Nævningerne har besvaret disse spørgsmål med ja. Retten lægger nævningernes erklæring til grund.

Tiltaltes forhold vil være at henføre under straffelovens § 216 og § 224, jfr. § 216.

Tiltalte vil være at henføre under straffelovens § 17.

Tiltalte findes upåvirkelig af straf. Da det af hensyn til retssikkerheden findes påkrævet, at der træffes andre foranstaltninger over for ham, bestemmes det i medfør af straffelovens § 70, stk. 1 at han vil være at anbringe i en særlig forvaringsanstalt. - - -

Højesterets dom.

Den i denne sag af Østre Landsret under medvirken af nævninger afsagte dom er indanket for Højesteret af tiltalte T med påstand principalt om, at dommen ophæves og sagen hjemvises til landsretten, subsidiært om, at der idømmes ham en tidsbestemt straf.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

I pådømmelsen har deltaget syv dommere: Lorenzen, Blom-Andersen, H. A. Sørensen, Vetli, Hvidt, Helga Pedersen og Schaumburg.

Tiltalte har til støtte for sin principale påstand anført, at det er med urette, at hans forstraffe er dokumenteret, inden skyldspørgsmålet var afgjort, og at dokumentation i hvert fald er sket i videre omfang end hjemlet ved retsplejelovens § 877, stk. 2, nr. 5, hvorved han har gjort gældende, at sagens bevisligheder var så svage, at domfældelse ikke kan antages at ville være sket, hvis ikke forakterne var dokumenteret. Tiltalte har herved henvist til, at den anvendte fremgangsmåde ikke opfylder det krav om retfærdig rettergang,

der er opstillet i art. 6 i konventionen til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, jfr. bekendtgørelse (Lovtidende C) nr. 20 af 11. juni 1953.

Ifølge retsbogsudskriften vedrørende domsforhandlingen i landsretten har forsvareren, efter at statsadvokatens medhjælper havde udviklet tiltalens genstand og forsvareren haft lejlighed til at udtale sig herom, protesteret imod, at tiltaltes domsakter dokumenteredes, inden skyldspørgsmålet var afgjort, og begæret kendelse herom. Ved en straks afsagt kendelse bestemtes, at protesten ikke kunne tages til følge, da der ikke i det foreliggende fandtes grundlag for at fravige den sædvanligt brugte fremgangsmåde, der har hjemmel i retsplejelovens § 877. Statsadvokatens medhjælper foretog derefter dokumentation af tiltaltes domsakter.

Til brug for Højesteret har den medhjælper, der mødte for statsadvokaten, oplyst, at dokumentationen omfattede Københavns Byrets domme af 29. april 1952, 30. marts 1953 og 30. august 1954 samt Østre Landsrets dom af 12. marts 1956. Han har endvidere oplyst, at oplæsning af domme eller retsforklaringer ikke har fundet sted, men at dokumentationen efter sædvanlig praksis skete i form af et kort referat af de efter hans skøn relevante omstændigheder ved de pådømte sager, og har på grundlag af sin erindring om det passerede nærmere redegjort for, hvad der er dokumenteret i de enkelte sager.

Efter dommen har tiltalte været indlagt til mentalundersøgelse på statshospitalet i Nykøbing Sjælland. Retslægerådet har derefter i erklæring af 14. oktober 1964 henvist til sin udtalelse af 10. februar 1964 og udtalt, at den fornyede mentalobservation ikke har ændret rådets opfattelse af tiltalte, der ikke længere kan anses for egnet til påvirkning gennem straf, og at rådet, da risikoen for ligeartede handlinger er betydelig, anbefaler, at tiltalte anbringes i en særlig forvaringsanstalt.

Da dokumentationen af de tiltalte tidligere overgåede straffedomme har hjemmel i retsplejelovens § 877, stk. 2, nr. 5, og da dokumentationen ikke findes at være gået ud over, hvad der kunne anses for at være af betydning for den til pådømmelse foreliggende sag, findes der ikke at være begået nogen rettergangsfejl, hvorfor påstanden om ophævelse af dommen og hjemvisning ikke vil kunne tages til følge.

Herefter, og da det af de i dommen anførte grunde tiltrædes, at tiltalte bør anbringes i en særlig forvaringsanstalt, vil dommen være at stadfæste.

437

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom bør ved magt at stande.

Sagens omkostninger for Højesteret, herunder salær til advokat Poul Christiansen, 1000 kr., udredes af tiltalte T.

- 1 Jfr. U.1946.861, U.1948.1054 og U.1956.724 HH.
- 2 Jfr. U.1957.257H og Komm. rpl. II (2. udg.) s. 876, note 11, og s. 787 note 3 med henvisninger.
- 3 Jfr. U.1965.107H, hvorefter der ikke kunne meddeles tilladelse til at støtte anken til hjemvisning på retsbelæringen.